

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

ANUL

(KЪ ПРЕНАЛТА ВОИЕ).

AL VI-LEA

N° 96.

Brashov, 2. Dekembrie.

1843.

Трансилванія.

Брашов, 9. Декемвріе сгара пе ла 7 оре се възъ ши фок кэмпаит ла Кристіан ан дистрикта ачеста. Черіла ера админат ан партеа ачеса де пара чеа маре а фоклаші, каре ера преа млат спріжонітз де ши възт грожав че сѡфла асфел, ан кжт авіа те пстезі рззіма пе пічюаре. Кате касе вор фі арс ши пзнь ан кзтз пагъвз аѡ фзкът фсріоеза элемент анкз н'ам прііміт офіціал, нічі кз шім, де с'аѡ аціцат ачел фок прін негріжз, саѡ прін врео діеволевскз мзнь а шнші ом ліпсіт де концііунз.

Сібія, 7. Декемвріе. Дънз анцііунцзрі сігъре шім, кз фостла одініорз Д. вѡргермаістер Волф, врзнд а кзлзторі кзтре Віена, аѡ мѡрїт ла Пешча ан 19. але трекътеї. Спре реантреціреа мацістратълаші де аічі се пзші атззі ла о ноз алевіре де сенаторї; — ан ѡрма кзрїа се ши алевсе кѡ мѡлцімеа гласцілор Д. Іосїф Арц каре нѡ демвлат се алевсе де віценотарїѡ.

Себеш, 3 Декемвріе. Антр'о порънкз гѡвїрніалз че сосї ерї ачі, се четї аналта антзріре а Л. М. ан прівінца алевцілор мацістратълаше фзкът ла 1. Аѡгъст дін а. ачеста. Ачестз Л. антзріре кѡ атзта се веде а фі маї еїне венїтз, кѡ кзт нѡміції аргїзторї дела алевцереа лор анкоаче аѡ доведїт о дестерїтате че не фаче а нзджзджші, кз пзрерїле ноастре нѡ не вор ремзнеа ашертѡ.

Унгарія.

Дін комїтате. Країскза рескрїпт дін 12. Окт. нѡ ачелатз а продъче десватерї серїоасе ши прін адънзрїле комїтателор. Дін ачелеаш шнеле сзнт де пзререа касеї депзтацілор; де а ремзнеа пе лангз хотзржреа дін 20 ішїе датз ан контра Кроацілор, алтеле іарзш даѡ арептате монархълаші кз аѡ пзшіт ла мїжлок аша прежм ам възът. Аша антр'алтеле комїтатъла Комаром ціне кѡ діе-

та (27 Ноемвріе); дін потрївз комїтателе Авашї ши Бач хотзржз а да інстръції депзтацілор ка, депзтації Кроації сз фіе сѡферїці а ворей атздатз саѡ лзтїнеще саѡ шнѡреще дънз пазцере.

Цара ромънеакъ.

Бѡкѡрещї. Ан 19. Ноемвріе Мзрїреа Са Домнъла цзрїї Георгїе Д. Еїскскѡ порнї ла Балахїа мїкз ши анѡме ан кзпїтала єї Краѡва.

Chronica.

Тѡрчїа. Константінопол, 8. Ноемвріе. Револуціа гречеаскз ачїне кѡ ачїтѡла а'ші пресера іспрѡвіале сале ан ачечїнателе провінції тѡрчїї. Кѡ тоате кз пзнь акѡм де ши аѡзім, кѡмкз антре бандїції рескзлзторї че змелз ан цїнѡтѡрїле дела Іанїна ши Моностїр с'ар афла ши крещїні мѡлці, капїї анкз а тѡрѡрзторїлор прежм ши партеа чеа маї маре дін трзншії сзнт тѡрчї. Бейї, саѡ капїї рескзлацілор арнзѡці се вѡд пзнь акѡм а нѡ авеа алт скоп дікът рзпїрї фзрз де крѡцаре ши алте бластзміції анпрежнате кѡ ачелеа; Іар де кѡмѡа с'ар ампрївна ши ар опера кѡ чеа лїгзтѡрз, де кѡмѡа ар ачече а се атїнѡе крещїнії де тѡрчї вѡтзмзндѡсе шїї пре ації, атзнчі ар фі де темѡт пентрѡ антрег пашалїкзла де мѡзззі, ба пентрѡ антреагз Тѡрчїа, прін ѡрмаре ши пентрѡ па чеа вѡронеї. Поарта, кареа чїаркз а се арѡнка ан брацеле Францїї ши а внглїтереї, нѡ есте пѡцін махнїтз пентрѡ асеменеа катастрофе. Анцііунцзрїле дін Гречїа анкз нѡ сзнт анѡкѡрзтоаре пентрѡ дънса. Скандала чеа маї ноз аѡ прїчїншїт'о прегзтіреа шнїї моції—черерї—каре ар фі сз се пропѡїе ан ценерала адънаре а Гречїї, кѡмкз адїкз гречїї вор пофтї ка речеле Отто сз нѡ се ансемне рѡѡе ал елінілор, кѡм ера маї наїнте, чї ал гречїлор. Асеменеа с'ар лѡа ачі де вѡршмзшіе адївзратз, кзнд адънареа націоналз гречеаскз ар прїїмі де вѡне алевцірїле че

реа фамиліеі домінітоаре де акъм, свѣцинереа реліѣіі пополуаѣі ші амплинереа андаторірі-лор цінтітоаре асѣпра азторіеі-Статѣаѣі.

СПАНИЯ. Мадрид. Анциінузріле телеграфіче вестекс капітѣлареа четзціі Барселона, кареа аѣ 8рмат ан 21. Ноємврие. Ачестеа ера сінѣрѣз анкз неанпзкатз кѣ челе ан тзмилате ан Спаніа дела о време анкоаче. Ан 22. кѣпрінсерѣ трѣпеле рецінеі тоате фор-тзречеле фѣрѣ нічі о грехтате. Ценерал-кз-пиганѣа словозі о порѣнкз, ан 8рма кзрѣа орі каре дін рескѣлаці нѣ ва депѣне армеле ан рестімп де 6 оре, ва фі фіѣла морціі.

БРИТАНИА МАРѢ. Лондон, 21. Ноємврие. Процесѣа лѣі О'Коннеа н'аѣ пзшіт кѣ ні-мік ананте. Дѣпз ціріле челе маі н'оз дін 20. Анцелеѣем, кз ачела ан 8рма смінтелеі фзкѣте, аре сз се десфіинцеѣе де тот. Ачестеа ва цінеа маі мѣлате зіле. — Тот кѣ че се кѣпрінде міністерѣла дін Лондон акъм маі антересант, есте кавса Гречіеі, кареа кіамз лѣареа амінте ші а челор маі аѣері діпламаці. Ачестз кавсз с'аѣ анѣзркат маі таре прін пѣсечіѣнеа че'ші іа рѣсіа асѣпра челор антзмплате ан Атіна ла 15. Септемврие. Кзчі дѣпз „Тімес“ се зіче, кз рѣсіа нѣ вреа нічі антр'ѣн кіп сз іа парте ла тревіле гречеші. Солѣа рѣсекс ла кѣртеа де ачі Д. Брѣѣнов аѣ фзкѣт кѣноскѣт діпламацілор сз і соці дін Лондон, кѣмкз воіа свѣренѣаѣі сзѣ есте, ка сз се ретрагз дела орі че конферінцз атінгзтоаре де кавса Гречіеі, асеменеа порѣнкз аѣ прііміт ші солѣа дела Паріс Д. Кіселѣф, ан 8рма кзрѣа ачестеа аѣ декіарат ан 12. Ноємврие домиѣлаѣі Гіѣзот, кз нѣ поате а се аместека антрѣ немік атінгзторіѣ де Гречіа. Декіарареа ачестѣі дін 8рмз аѣ пост ансоцітз ші де о скрісоаре а міністрѣлаѣі мѣскѣлск Ниселроде, ан каре се зіче, кз ам-пзратѣа антрѣ атзта ар фі де скзрѣіт асѣ-пра гречілор, ан кѣт ар фі хотзрѣт, ка, де ші е антре ачестеа доѣ націі ѣна ші ачелаші реліѣе, прін 8рмаре о фініе маре, тотѣші а-дѣкѣна времіле кѣ сіне, ка тронѣа гречекс сз аѣѣнѣз ла вѣдѣвіе, ел (ампзротѣа) нѣ ва анѣдѣі, ка сз се сѣіе кареа дін фами-ліа са пе ачела. Ретраѣереа рѣсіеі, ка ѣна дін челе треі пѣтері окротітоаре, де Бнглі-тера ші Франца аз матеріе де н'оз десѣнаре, кѣ тоате кз цім дін алте ісвоарѣ сігѣре, кѣмкз ампзратѣа рѣсекс ар фі зіе кз нічі одатз нѣ ва ліпсі а апзра інтереселе челор де о реліѣе кѣ сіне, ші кз нѣ ва сѣѣері нічі антр'ѣн кіп ѣміліереа дінастіеі домінітоаре а-стззї пе тронѣа гречекс. „Констітѣціоналѣа“ фаче ачі рефлексіа, кѣмкз трѣгѣнаѣсе рѣсіа дѣпз кіпѣа сѣе арѣтат, німік ар фі маі де доріт, декѣт ка Бнглітереа ші Франца сз се аліѣзе маі стрѣнс ла олалтз, доведіна тот-деодатз, кз пѣтеріле челе марі дін Ѣвропа

прін о асеменеа декілараре а рѣсіеі, ар фі сло-воде а пзші ла н'оз комбінзціі, де кѣмѣа времеа ші антзмплатріле віітоаре ар пофтіо ачестеа. Анкз маі маре вазз, деѣреаптз декіларареа рѣсіеі де а да Тѣрчіеі аѣѣ-торіѣ армат ла време кѣна тѣрѣзрзріле гречеші с'ар антінде ші ла інсѣлеле че стаѣ сѣпт неміѣлочіта свѣренітате а порціі. А-честз маре ангріѣре дін партеа мѣскалілор аз матеріе ла феліѣрі де есплікзрі, каре ноі нѣ ле маі атінѣем ачі, фіндаѣне преа кѣно-скѣте дін алте датѣрі; атзта ансз адзогзм, кз інтересѣа Бнглітереі ші а Францеі преѣм ші інтересѣа пзчіі еѣропене пофтіѣе кѣ тоа-тз серіосітатеа, ка тѣрѣзрзріле гречеші сз се анпедече кѣ пѣтері ѣніте, спре а нѣ пѣ-теа пзші песте хотарѣле регатѣлаѣі гречекс, спре а нѣ пѣтеа стрѣѣате пзнз ла Стамбул.

ФРАНЦІА. Паріс, 24. Ноємврие. „Мо-нітерѣа“ вестіѣе о н'оз бірѣінуз а армелор францеѣе ан Аѣѣір. Ан 11. але ачестеіа а-ѣѣне се генералѣа францеѣѣ лагзрѣла каліѣеі Сіді Вмбарек-Бен-Аллаѣ, каре воіа а се ам-пріѣна кѣ Абд-Вл Кадер. Пѣтереа лѣі стѣ-тзтоаре дін ремзшіцеле маі мѣлтор бата-ліоне ші дін о парте де кавалеріе, с'аѣ ні-мічіт маі де тот: 400 осташі де а лѣі ре-масерѣ ан кѣмпѣла вѣтзліеі ші 500 фѣрѣ прінші. Вітеаѣѣа Сіді Вмбарек, каре дѣпз Абд-Вл-Кадер ера чел маі ероѣ еѣрѣат дін пзрціле ачестеа, кзѣѣ ан фок; армеле лѣі ші треі стіаѣрї се адѣсерѣ ла Аѣѣір. — Ан прівінца чертеі че домнеѣе астззї ан Франца антре клер ші ѣніверсітате, четім о коре-спондінцз фоарте фрѣмоасз, дін каре, пентрѣ неаѣѣнѣереа колоанелор, еѣтраѣем нѣмаі кѣ-теа сентінѣе: „Антреѣаріа анѣзѣтѣрїі пѣ-блїче“ зіче корреспондентѣа, „есте кѣ тотѣа ампреѣнатз кѣ крѣѣереа ші кѣлтівіереа омѣ-лѣі ан фамиліе, ан обще, ан бісерікз ші ан стат. Омѣа тревѣе сз фіе стѣпзпн песте сіне, іар нѣ стѣпзпнїт де кѣтре алѣа, кѣчі чїл стѣпзпнїт есте о фѣарѣ, о фѣарѣ рѣні-тоаре, ѣн демон. Феара, довітоѣѣа, діаво-лѣа тревѣе скос дін ом, ка сз фіе домн песте сіне ші песте фапте'шї. Тоате ачестеа л'аѣ кѣпрінс пе ом дін прічїнз кз крѣѣереа лѣі с'аѣ леневіт, дін прічїнз кз ел аѣ ан-четат де а маі фі ом реліѣіос. Сінѣрѣла лѣі даскал аѣ ремас астззї леѣеа педешітоаре, поліціа, каре есте фоарте рѣѣ даскал де сѣ-флет ші де інімз. Де кѣмѣа фамиліа, общеа, бісеріка ші статѣа нѣ вор да мѣна ла о-лалтз, пе 8рмз не вом аліѣе нѣмаі кѣ доѣ інстїтѣтѣрї: прінсоареа ші фабрїчіле. Адеѣз-рат есте, кз кѣлѣѣра моралз тревѣе сз фіе комѣнз де сѣс пзнз жос. Рѣдѣчїніле еі сѣнт фамиліа, іар деѣволтарѣ'аї бісеріка. Пілаа, моралѣа ші кредінца сѣнт дін фіре легате антре сіне. Пілаа ан фамиліе ші прін ачел

кредінца ші моралла ан бісрїкк. Тоатз крїшереа моралз тревїе оз фїе анкз де а касз релїїоуз, кзчї антр'алт кїн се озрїкз фїндззмзнтла мораллашї каре нї є чїва лї- мекк чї спїрїтлал. Фзрз де адевр шї ар- птате, фзрз ївїре шї євлавїе нї се поате сокотї морал пентрї попарз. Де ачї зр- меазз, кз клерла ка орган ал бісрїчїї, тре- вїе оз їа парте ла морала кїлтзрз а оаме- нїлор. А скоате пе клер дїн шкоалз атзта ар ансемна, кзт ал єсїла дїн лїмеа позїтївз.

Тїкзлосїа шї фїрїделїїле ан четїїїле челе марї.

Ної трїмїтем проповздіторї, карїї оз адїкк пе пзгзнїї цзрїлор депзртате ла кре- дїнцз, дар ан контра пзгзнїемлзшї чє'л авем апроале анїнтеа зшїлор ноастре, антрї зї- дїрїле кзпїталелор ноастре нї лїкз нїчї зн мїсіонарїш (проповздіторїш) шї кзт цїм ної, анкз нї с'аї анфїнцат нїчї о соціетате, спре а азхзз мїсіонарї антрї ачїї оаменї озрачї, десоменїцї, прїн фелїшрї де крїме шї фзрзделїї анїїосїїї ла трїапта чєа маї а- пїсз, карїї трзїск ан пїшїрїле тїкзлосїїї, чє се афлз ан Лондон, Парїс, Берлїн шї Вієна. Кетїна скрїсе азхзззї кї колоаре фозрте вїї анфїорзтоаре лїпсз, тїкзлосїе шї неавїре а пазлор челор маї озрачє дїн Берлїн. Пїтемїне анкз мїра де мїлїїмеа крїмелор, чє се фзпїтїск ан тоате зїлеле, шї каре се прїчїнзск парте маре дїн лїпсз, дїн градл чєа маї налт ал озрачїїї? Нїмз- рїл ачїстор пролетарї*) крїше дїн ан ан ан, ба ан зїеле цїнзтзрї але Бнглїтерїї ан тїмп, де зїче анї с'аї шї андоїт, шї тотзш фозар- те пїцїн се фаче пентрї ставїлїреа ачїстїї ансемнзтоаре ївїрї, пентрї де аїїпїне пе- декз, ка оз нї се лзїїаскз.**) Пентрї о- менїтате, пентрї зн крїшїнїсм практїк, пен- трї фачерї де вїне шї пентрї ївїрїеа де а- проапелшї єсте ла ної ан Вїропа зн кзмп, каре ар тревїї маї антзїш лїкрат ачї, апої чєа стрзїн дїн чєаїлалте пзрїї але лїмеї. Ної авем ан мїжлокзл соціетзцїї ноастре чївїлїзате, озлєатїчї кї мїлат маї озлєатїчї шї маї десоменїцї дїкзт Ботокззїї шї Ав- стралїї; антрї ачїїа ар тревїї маї антзїш

оз антїмїї прїчїнїї оменїрїї проповздірїї. Полїція шї сїстїма де педєпсе прєкзл єсте ачєа ан Пенсїлванїа дїн Нордамїрїка нї ознт дїстоїнїчє де а антїкмі о проповзділз моралз шї пе Ботокззїї ношрїї європнїї, де аїї фаче мзділарї фолосїторї шї чївїлїзациї пентрї Стат.

Дескрїїрїле чєле анфїорзтоаре чє маї фз- кїт Боу Дїкен, деспре вїїаца шї фантїле вл- селор челор стрїкате, а хоцілор шї а фзкї- торїлор де рєле дїн Лондон, ознт четїте ан тоате пзрїїле; тоатз лїмеа кїноаще картїа тїтїлалтз „Гїнїеле Парїсїлшї“ шкоалїле оздї- тоаре де крїме, пещерїле чєле анфїорзтоаре але хоцілор, крїпкзтзрїле оморжторїлор, ан каре се афлз ла оалтз дрождїїле шї лзїїазтз- рїле а маї мїлат ка трїїзїчїї — натрїзчїї мїліїне де оаменї ан четїїїле маї марї єз- ропене; ачєсте беззнїї мзршавє ан каре цїме де влзетзмацїї ка шї о влалтз ковїтоаре а чїшмз де вермїлїцїї анвенїнацїї. Ачї вїне шї фзрз де воїе антребарєа: де нї ознт кїмвє ачєстеа дескрїїрїї преа вїї, нї кїмвє ар тревїї спре чїнстєа натзрїї оменїшї шї а кїлтзрїї вєакзлшї нострї оз зїчєм, кїмкз афїлїш де оаменї, чє стаї маї жос де кзт вїта, стрї- кацї дїн кап пзхз'н пїчїоаре, грїцшї песте тоатз анкїпїрїеа, нї се афлз нїкзїрї ан фїїнцз, де кзт ан антїнса пїтєре де фан- тасїе а ачєлор скрїїторї?

Дзрєре анкз, кз ачїшї аїторї дескрїїш нї- маї адеврїла гол шї лїмпєде; єї нї авєсз кондїїеле преа тарє, нї трєк пїстє мзїзрз; кзчї ачїї хоцї, фїрї шї оморжторї трзїск ан адевр шї амерїнцз соціетатїа, шї о простїтїзцїе, деспре карєа ної ан четїїїле цєр- манє чєле мїжлокїе шї афарз ла царз, пен- трї депзртаре, н'авем нїчї о їдїе, се афлз ан фїїнцз ла Лондон, Парїс, шї де нї шї ан асемнєа град фїїнд четїїїле маї мїчї, анкз шї ан Вієна шї Берлїн ба анкз шї ан алте кзтїва четїїї. Оз чїтїаскз омїл нїмаї картїа новїлїлшї дїшватєа традїсз ан лїмеа цєрманз. спре а се анфїора шї а тре- мїра. Кзнд се ба пзшї одатз дїн партїа статїлшї ан контра знїї асемнєа чїшмє, нї прїн полїцїе, нїчї прїн мїжлоачє палїатїве (копїрїтоаре), чї дїн ївїрїе кзтре оменїре шї органїзанд?

(Ба зрїма.)

Кзрїлз хїртїїлор.

Вїєна 30 Ноемв. кї прїцїл де мїжлок:
 Оклїгзїїїлє статїлшї кї 5 процїнт ан м. к. 110⁷/₈
 їарзш, кї 4 процїнт ан м. к. 100⁷/₈
 їарзш, кї 3 процїнт ан м. к. 76¹/₂
 Ампрїмїтїл дїн а. 1834 а 500 ф. м. к. — —
 їарзш, дїн а. 1839 а 250 ф. м. к. 291⁷/₈
 їарзш, дїн а. 1839 а 50 ф. м. к. 58³/₈

*) Пзрїтзторї де чєле маї марї грєдїтзцїї є- сте зїчєре латїнз чє ансемна пе солдациї чєї маї озрачї ал Ромїї.

**/ Ба Англїа с'аї анчеркат а фаче мїлат, а трїмїте колонїї ан Асїа, Амерїка, Африка шї Австралїа, — єшїрз ансз машїнїлє, вазорїл ш. а. шї лбарз лїккїл дїн мзнїїлє оаменїлор.